ΠΡΟΤΥΠΟ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΛΟΔΙΚΗΣ

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ : ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

Α1. Ο συγγραφέας παραθέτει τους λόγους για τους οποίους απολαμβάνει τη λογοτεχνική ανάγνωση. Η εκούσια απομόνωση για το διάβασμα βιβλίων συνιστά γι' αυτόν μια δημιουργική απασχόληση που τον μεταφέρει στην εφηβική ηλικία. Έτσι, του χαρίζει συναισθηματική ασφάλεια, καθώς αισθάνεται πως επικοινωνεί με τους συγγραφείς των βιβλίων. Στο πλαίσιο αυτό, τονίζεται ο λυτρωτικός ρόλος της λογοτεχνίας, αφού αυτή έχει την ικανότητα να διαμορφώνει τον ανθρώπινο χαρακτήρα και να προσφέρει ψυχικό σθένος σε δύσκολες περιστάσεις και να γιατρεύει την ψυχή του

ΘΕΜΑ Β

Β1.

α) Λάθος (Κείμ. 1: παράγρ. 1η «Προσωπικά το θεωρώ μία δημιουργική ενασχόληση»/ «…όχι να σου επιβάλλεται εξωτερικά»)

β) Λάθος (Κείμ. 1: παράγρ. 5η «Οι ώρες του διαβάσματος…σ' έναν αλλόκοτο χωροχρόνο»)

γ) Λάθος (Κείμ. 2: παράγρ. 2η « Σ' έχω γράψει στην καρδιά μου»)

δ) Λάθος (Κείμ.2: παράγρ.3 η «Μέσα στην Ιστορία του κόσμου…γράφουν.»)

ε) Σωστό (Κείμ. 1: παράγρ. 7η « Και να…την ψυχή/ Κείμ. 2: παράγρ. 5η «Ίσως γιατί…γράφειν»)

Β2α) Σημεία στίξης

«ανέβασα πυρετό»: Η χρήση των εισαγωγικών φανερώνει την «ακόρεστη επιθυμία» του συγγραφέα να ολοκληρώσει την ανάγνωση ολόκληρου μυθιστορήματος.

Τι ειρωνεία!: Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί το θαυμαστικό για να προσδώσει ειρωνεία

– Τι ειρωνεία! - : Ο συγγραφέας χρησιμοποιεί τη διπλή παύλα για να αναφέρει το σχόλιο του

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

Σχήματα λόγου:

Το κείμενο είναι διάσπαρτο από τη μεταφορική χρήση της γλώσσας, με την οποία ο συγγραφέας αποσκοπεί στη συγκίνηση του δέκτη. Ενδεικτικά αναφέρεται:

«**θαυματουργή ίαση της λογοτεχνίας»:** Ο λόγος χρησιμοποιείται **συνυποδηλωτικά** δίνοντας έτσι έμφαση στη θετική επενέργεια της λογοτεχνίας στο πνεύμα και την ψυχή του ανθρώπου.

«**γιατρεύουν την ψυχή»:** Με τη **μεταφορά** που υπάρχει στο συγκεκριμένο χωρίο δηλώνεται με παραστατικότητα η θετική επίδραση της λογοτεχνίας στην ψυχή του αναγνώστη.

«**Γιατί η λογοτεχνία είναι αμόλυντη, κανένας ιός δε θα την μεταλλάξει, θα είναι πάντα εκεί»:** Με την αξιοποίηση του **ασύνδετου σχήματος** είναι εμφανής η διαχρονική δύναμη της λογοτεχνίας, που θα συμβάλλει στη συγκρότηση ισχυρών προσωπικοτήτων.

«**λες και εγείρονται…μαζί μου» Παρομοίωση** Λειτουργία: Με τη χρήση της παρομοίωσης τονίζεται ο επικοινωνιακός χαρακτήρας του βιβλίου και, πιο συγκεκριμένα, η δυνατότητα του αναγνώστη να διαβάζει βιβλία και να φαίνεται ότι συνομιλεί με τους συγγραφείς τους. Υφολογικά, η παρομοίωση προσδίδει λυρικότητα, παραστατικότητα και ζωντάνια στο κείμενο, ενώ, συγχρόνως, δίνει έμφαση στην άποψη του συγγραφέα.

«**τα κείμενα γιατρεύουν την ψυχή»: Προσωποποίηση**. Δίνεται μια ανθρώπινη ιδιότητα στα κείμενα, αυτή του γιατρού, δηλώνοντας έτσι την αξία τους στην ανάπτυξη του ανθρώπου.

Β2 β) Ο δοκιμιογράφος στην πέμπτη παράγραφο του δεύτερου κειμένου θέτει ένα ερώτημα αναφορικά με τη ματαιότητα του «γράφειν».

- Με τη χρήση του προσδίδει στο κείμενο ζωντάνια. αμεσότητα, παραστατικότητα και παράλληλα προβληματίζει τους αναγνώστες, ώστε να αναλογιστούν το βαθύτερο νόημα της συγγραφικής δραστηριότητας.
- Το ερώτημά του λειτουργεί ως συνδετικός κρίκος, καθώς δίνει στον ίδιο την αφόρμηση να παραθέσει την προσωπική και πιθανολογική του άποψη, επισημαίνοντας πως η πάσης φύσεως συγγραφή λειτουργεί ως «αντίδοτο» στην επερχόμενη λήθη.

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

Β3. Ο ανθρώπινος βίος, μια συνεχής μάχη κατά το συγγραφέα, με τη θνητότητα και το χρόνο επιστρατεύει ως βασικό όπλο την προσωπική προσφορά τη συνεισφορά και την υστεροφημία στον ατομικό και συλλογικό βίο.
Πιο συγκεκριμένα, άλλοι επιχειρούν να συνεισφέρουν στην οικογενειακή επαγγελματική παράδοση, άλλοι συνηγορούν στα ιστορικά επιτεύγματα στο πεδίο των μαχών, της ιστορίας και των Γραμμάτων και οι άλλοι αγωνίζονται να υπερβούν την ανθρώπινη φύση οδηγούμενοι στην θέωση. Ο αγώνας τους μικρός ή μεγάλος, εκούσιος ή ακούσιος σε κάθε περίπτωση συνιστά μια προσπάθεια να νικήσουν το πεπερασμένο του ανθρώπινου χρόνου.

ΘΕΜΑ Γ
Το θέμα του ποιήματος, κατά τη γνώμη μου, είναι ο λυτρωτικός ρόλος της ποίησης στην αντιμετώπιση των καθημερινών δυσκολιών. Το **β΄ ενικό πρόσωπο** δηλώνει μια προσπάθεια επικοινωνίας του με τον αναγνώστη (π.χ. «αναρωτιέσαι»). Έτσι, αναδεικνύεται το σημείο εκείνο στο οποίο **η ποίηση, μεταφορικά**, σαν ένα δρων υποκείμενο. Οι εμπειρίες, οι διακινδυνεύσεις, τα, συχνά, ανεκπλήρωτα όνειρα, οι κάθε είδους εκπλήξεις, αλλά και οι απογοητεύσεις που βιώνει καθημερινά ο άνθρωπος αισθητοποιούνται μέσω της **επανάληψης της λέξης «πράγματα».** «Εκεί απάνω», λοιπόν, τον «βρίσκει η ποίηση».
Στη ζωή μου, η ποίηση έχει διαδραματίσει έναν καταλυτικό ρόλο. Μου επέτρεψε να προσεγγίσω τις προσωπικές μου εμπειρίες και τα βιώματα με έναν εναλλακτικό, πιο ευαίσθητο τρόπο, που δεν είχα ποτέ φανταστεί. Μου έδωσε, τέλος, ευκαιρίες δημιουργικής αξιοποίησης του χρόνου μου, αλλά και ξεχωριστές συγκινήσεις, που καθόρισαν τη ζωή μου.
Εναλλακτικοί κειμενικοί δείκτες : α) Τα αποσιωπητικά..... β) Αντίθεση

ΘΕΜΑ Δ

Τίτλος : Ο καλύτερός μου φίλος

Α Ζητούμενο : Τους τελευταίους μήνες ζήσαμε όλοι απίστευτες ανατροπές. Τα σχολεία έκλεισαν, οι πλατείες άδειασαν, μείναμε όλοι σπίτι. Στην αρχή μας φάνηκε λυτρωτική διέξοδος και διάλειμμα από τις ασθματικές υποχρεώσεις που μας επέβαλε ο αγώνας για τις πανελλήνιες εξετάσεις. Στην πορεία τα πράγματα άλλαξαν. Πολλοί αναζήτησαν «δρόμους» εκτόνωσης από την ασφυξία του εγκλεισμού. Σε αυτή τη φάση, εγώ ανακάλυψα ξανά τη βιβλιοθήκη του σπιτιού μου. Τα σχολικά βιβλία μπήκαν για λίγο στην άκρη. Η αστυνομική λογοτεχνία μονοπώλησε, σχεδόν, τα βραδινά μου ενδιαφέροντα. Το βιβλίο έγινε ξανά φίλος και τώρα «συνταξιδιώτης» μου σε κόσμους αμόλυντους από τους ιούς και τις αγωνίες των πανελληνίων. Από τα μικρά μου χρόνια, πριν ακόμα να μάθω να διαβάζω και να γράφω, το βιβλίο ήταν εκεί. Ακόμα θυμάμαι τον ήχο της φωνής της μητέρας μου, όταν μου διάβαζε παραμύθια και ιστορίες από τα μαγικά, εικονογραφημένα βιβλία. Στην πορεία μου ως μαθητής αγαπούσα πολύ τα σχολικά μου βιβλία. Με απίστευτο ενθουσιασμό παραλάμβανα τα βιβλία της καινούργιας σχολικής χρονιάς και τα έκανα κτήμα μου, απολαμβάνοντας, πρώτα από όλα, τη μυρωδιά τους. Πάντα, όμως, το βιβλίο ήταν το βραδινό μου «ταξίδι». Μέχρι που έφτασα στο Λύκειο. Παραμέρισα σιγά σιγά τα εξωσχολικά βιβλία μου. Η αγάπη μου για τη λογοτεχνία έμεινε ένας πόθος, συχνά

Σωτήρος Διός & Πραξιτέλους 153
ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλ. & Fax: 211 0 134 134 - 135

ανικανοποίητο. Τα βιβλία της κατεύθυνσης έγιναν το βασικό εξάρτημα του χεριού μου, εργαλείο που τα δάχτυλά μου αναγνώριζαν αμέσως την κάθε σελίδα τους. Τα λογοτεχνικά μου βιβλία περιμένουν με υπομονή το τέλος των εξετάσεων. Και εγώ επίσης…

Β Ζητούμενο : Ωστόσο, όσο και αν πολλοί από τους συνομήλικους φίλους μου αδιαφορούν για την ανάγνωση, εγώ την αναζητώ και την αγαπώ και ταυτίζομαι απόλυτα με τον συγγραφέα Θ. Γρηγοριάδη, όταν δηλώνει ότι «κρατώντας το βιβλίο στο χέρι αισθάνομαι μία τρυφερότητα, μια σιγουριά, λες και εγείρονται οι συγγραφείς και συνομιλούν μαζί μου». Το βιβλίο για μένα είναι γνώση, εκτόνωση, διαφυγή. Με ακολουθεί πάντα στις διακοπές μου και συμπληρώνει την ανάπαυλα, πολλαπλασιάζοντας τις εμπειρίες μου. Το αναζητώ όταν βρίσκομαι στα μέσα συγκοινωνίας και πάντα λειτουργεί θεραπευτικά στην πίεση του συνωστισμού. Δεν με έχει προδώσει ποτέ, αντίθετα ξεδιπλώνει μπροστά μου ήρωες και θαύματα που θα ήθελα να είχα ζήσει αληθινά. Είμαι, τελικά, σίγουρος ότι τα «λογοτεχνικά αντισώματα» μπορούν να μεταμορφώσουν τον άνθρωπο σε κάθε ηλικία.

Επίλογος : Για εμάς τους εφήβους τα βιβλία είναι εξοπλισμός, συγκίνηση, απελευθέρωση. Ας τα αναζητήσουμε στις βιβλιοθήκες των σπιτιών μας, στα βιβλιοπωλεία, στις βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων, που σε λίγο θα βρεθούμε. Η δύναμή τους μπορεί να αναβαθμίσει πραγματικά την ποιότητα της ζωής μας και να σταθεί αντίβαρο στον τεχνοκρατικό προσανατολισμό της εποχής μας, αποκαλύπτοντας συνεχώς τον Άνθρωπο.